

Een bloeiende taalsector is onmisbaar voor innovatie en economische groei

Maaïke Verrips is directeur van de Taalstudio en organiseert sinds 2012 het jaarlijkse Drongo talenfestival.

Afgelopen vrijdag besloot het kabinet geld weg te halen bij onder meer talenstudies ten gunste van bèta- en techniekstudies. De hoogte van de overheidsbijdrage wordt meer dan ooit bepaald door het 'maatschappelijk nut' van een opleiding en de behoeftes op de arbeidsmarkt.

Hoe discutabel ik dat uitgangspunt ook vind, nog zorgwekkender is het feit dat het nog steeds niet tot onze regering is doorgedrongen hoe groot het belang van een hoogwaardige taalsector is voor onze economie. Terwijl die aantoonbaar steeds groter wordt.

Eind jaren tachtig lanceerde de overheid een campagne die meisjes moest overhalen om voor exacte vakken te kiezen. Immers: 'Een slimme meid is op haar toekomst voorbereid.' Daarmee werd de toon gezet: wie kiest voor een taal is straks kansloos op de arbeidsmarkt. De campagne stamt uit 1989, maar het beeld dat er uit spreekt is in al die jaren niet bijgesteld.

De cijfers laten echter een heel ander beeld zien. Het groeitempo van de taalsector in Europa ligt volgens prognoses boven de 10% per jaar, crisis of geen crisis. Dit blijkt uit de *Study on the size of the language industry in the EU* van het Engelse Language Technology Centre in opdracht van het Directoraat Generaal Vertaling van de Europese Commissie. Nederland doet hier bepaald niet voor onder, blijkt uit het verkennende rapport *Over de economische betekenis van taal over het Nederlandse taalgebied*.

In opdracht van de Taalunie leidde ik dit onderzoek, dat in september 2018 werd gepubliceerd. Nederland telt ruim tweehonderd verschillende taalberoepen, variërend van journalist en schrijver tot tolk, en van logopedist tot taaltechnoloog. En dan rekenen we andere beroepen waarbij taal een grote rol speelt, denk aan marketeers, advocaten of politici, niet eens mee.

BIG BUSINESS

Voor het onderzoek sprak ik met tientallen toonaangevende professionals uit de sector, van hoogleraren tot directeurs van communicatiebureaus. In al hun verscheidenheid zijn ze het over één ding met elkaar eens: de taalsector biedt een gevarieerd en aantrekkelijk beroepspectief, met zinvol en inhoudelijk interessant werk, bijvoorbeeld op het snijvlak van taal en technologie.

Denk aan alle ontwikkelingen op het gebied van spraaktechnologie, machinevertalen, chatbots en kunstmatige

FOTO: GETTY IMAGES/ISTOCKPHOTO

intelligentie. Het is allemaal werk dat nu en straks onmisbaar is in een internationaal georiënteerde economie als de Nederlandse en waarvoor een uitstekende taalbeheersing cruciaal is.

Onderschat ook de kracht van vertalingen niet. Handel over de grens lukt bedrijven alleen wanneer ze ook hun communicatie met de lokale klant goed voor elkaar hebben. Dat betekent niet alleen dat er een correcte vertaling moet zijn van de specificaties van hun product, maar ook dat de marketingcommunicatie moet worden aangepast aan de lokale markt, taal en cultuur. Uit onderzoek van het German Research Center for Artificial Intelligence blijkt dat de kans dat consumenten een product kopen via een site in hun eigen taal zes keer zo groot is. Vertalers, tolken, taaltrainers en meertalige software spelen daarbij een grote rol.

Pepsi ondervond dat aan den lijve toen het de slogan Pepsi 'Brings You Back to Life' liet vertalen in het Chinees. Het resultaat was 'Pepsi brengt je voorouders terug uit het graf'. Dit voorbeeld noemt Frieda Steurs in haar boek *Taal is business*, waarin ze honderden voorbeelden geeft van de economische impact van taal. Steurs is hoogleraar en directeur

van het Instituut voor de Nederlandse Taal in Leiden.

Volgens het Amerikaanse zakelijke adviescomité Committee for Economic Development of The Conference Board (CED) lijden Amerikaanse bedrijven jaarlijks meer dan \$2 mrd schade door fouten in vertalingen en culturele missers. Steurs concludeert in mijn ogen dan ook terecht: taal is business. Big business.

TAALOFFENSIEF

Tijdens mijn onderzoek voor de Taalunie heb ik gemerkt dat er in de taalsector grote behoefte bestaat aan een overheid die systematisch en consistent uitdraagt waarom taal belangrijk is voor burgers, samenleving en economie.

Daarom wil ik minister Ingrid van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap oproepen om samen met haar collega Eric Wiebes van Economische Zaken en Klimaat en vertegenwoordigers uit de taalsector nu eens goed in kaart te brengen hoe groot de invloed van taal op onze economie en innovatie daadwerkelijk is.

Het is hoog tijd voor een gezamenlijk taaloffensief. Want ook een slimme overheid is op haar toekomst voorbereid.

Pepsi liet 'Brings you back to life' vertalen naar het Chinees: 'Brenkt je voorouders terug uit het graf'